

Hanus Samró
Lesandi og løgtingslimur fyri Fólkaflokkkin

Tá íløgan gevur 50% avkast!

Hetta er ein greinarøð í seks pørtum. Fari við hesum at viðgera evnið fráflyting, sum hevur fyllt eina rúgvu í miðlunum. Greinarøðin tekur ikki bara støði í politiska gerandisdegnum, men verður hon harumframt grundað á gerandisdagin, sum undirritaði hevur á Setrinum. Samantvinningin av praktiskum og politiskum áhugamálum er ikki so einføld, men skal undirritaði eftir besta førimuni halda tingini atskild.

Fyrsta greinin er um játtanina og økta næmingatalið.

Játtan

Fyri at seta kjakið í perspektiv er neyðugt at vísa á, hvussu nógvir pengar eru játtaðir til Setrið seinastu árin. Um vit taka tíðarskeiðið frá 2007 til 2012, eru játtanirnar hækkaðar úr 51,6 mió. til 71,5 mió. kr. Í prosentum er játtanin hækkað við umleið 40%.

Hetta er støðug og jalig framgongd, tí hon vísir, at politiska skipanin, sum umboðar allar flokkar á tingi, hevur í ávisan mun raðfest útbúgvingar í Føroyum. Gamaní, vit eru ikki komin á mál, tí ungdomur flytur framvegis av landinum, men um vit síðani hyggja at næmingatølunum, eru greiðar ábendingar um, at íløgan gevur avkast.

465 næmingar vóru við skúlaársbyrjan 08/09 á Setrinum, meðan umleið 700 byrjaðu í 10/11.

Fyrivarni skal hinvegin takast við tølunum, tí tølini eru grundað á siðvandu útbúgvingarnar, sum Fróðskaparsetrið bjóðar, tí um vit taka næmingarnar á t. d. Vinnuháskúlanum, eru tølini uppaftur størri.

Um vit taka allar hægri útbúgvingar, ið verða bjóðaðar í Føroyum, byrjaðu 605

næmingar í 07/08, meðan 876 næmingar byrjaðu við skúlabyrjan í 10/11. Í prosentum er hetta ein øking uppá 46%.

Harafturat kann nevast, at 350 næmingar søktu á Fróðskaparsetrið í 2012, meðan 273 næmingar søktu í 2011. Hetta er somuleiðis ein øking uppá umleið 30%.

Møguleikar

Um síðani verður hugt at útbúgvingunum, sum verða bjóðaðar á Setrinum, eru valmøguleikarnir hesir:

Søgu- og samfelagsdeildin:

- Stjórn málafrøði
- Samfelagsvísindi
- Soga

Læraraskúlin:

- Námsfrøði
- Læraraútbúgving

Føroyamálsdeildin:

- BA og MA í føroyskum

Náttúruvísindadeildin:

- Náttúruvísindi
- KT-verkfrøði
- Lívfrøði

Sjúkrarøktarfrøðiskúlin:

- Sjúkrarøktarfrøði

Tað hevur annars ljóðað, sum tað næstan ikki eru útbúgvingar at fáa í Føroyum, men omanfyri nevndu útbúgvingar fevna rættiliga víða. Gamaní, siðvandu útbúgvingarnar, sum løgfrøði (grundskeið verður bjóðað) og búskaparfrøði verða ikki bjóðaðar, sama kann sigast um sosiologi v.m., men tað er mín vón, at Fróðskaparsetrið í framtíðini kann bjóða hesar útbúgvingar. Tað er neyðugt at hava í huga, at útbúgvingarnar, sum søgu- og samfelagsdeildin bjóða, byrjaðu aftur við samfelags- og stjórn málafrøði í 2010, aftaná at deildin hevði ligið still í nøkur ár.

Undirritaði var ein av teimum, sum byrjaði tá.

Týdningurin

Í fjør var fyrstu ferð í søgu

Fróðskaparsetursins, at tveir árgangir gingu samstundis á søgu- og samfelagsdeildini. Sostatt vóru umleið sjeiti næmingar á deildini við skúlabyrjan 2011.

Komandi skúlaár verður tað fyrstu ferð, at trýggir árgangir eru samstundis. Fjøruti nýggir næmingar byrja aftaná summarsteðgin, og sostatt koma upp ímóti hundraðogtíggju næmingar at ganga á deildini, sum byrjaði í 2010. Hetta er at fegnast um, tí tað vísir eina støðuga menning, støðugan eftirspurning eftir útbúgvingum í Føroyum, tí vórðu útbúgvingarnar ikki bjóðaðar, er tað ikki óhugsandi, at hesi upp í móti hundraðogtíggju fólkinum fluttu av landinum.

So týdningarmikil eru útbúgvingar fyri frá-flytingina.

Tað eru sjálvandi byrjanarturpulleikar, sum lærarar og leiðslan á søgu- og samfelagsdeildini skulu taka sær av. Kann t.d. nevna, at undirritaði hevði jólaferiu frá desember til hálvan apríl, meðan aðrir næmingar byrjaðu síðst í januar og fingur summarferiu hálvan apríl.

Tíverri eru tað eisini floksfelagar, ið byrjaðu á Setrinum, sum eru rýmd til onnur lond at lesa, tí skeiðini vóru ikki nóg búgvin.

Sum sagt, í fjør var fyrstu ferð í søgu Fróðskaparsetursins, at tveir flokkar gingu samstundis á søgu- og samfelagsdeildini. Avbjóðingin komandi ár kemur at vera, hvussu leiðsla og lærarar handfara og skipa trýggjar flokkar á rað.

Tað tekur tíð og orku at byggja eina útbúgving, men tað gera vinnuligar íløgur eisini.

Avkast

Tískil eri eg av tí áskoðan, at vit framhaldandi skulu menna søgu- og sam-

felagsdeildina. Íløgurnar eru gjørdar, men nú skulu lærarar og leiðsla hava støðugar karmar, fáa neyðugu royndirnar, áðrenn farið verður undir nýggjar útbúgvingar.

Ikki fyrr enn vit hava ment núverandi útbúgvingar, kunnu vit gera íløgur í t.d. lögfrøði (grundskeið verður bjóðað) og búskaparfrøði, ella okkurt heilt triðja. Hetta tekur tíð, men tað skal í framtíðini ikki koma fyri, at lesandi byrja uppá eina útbúgving í Føroyum, men rýma nakrar mánaðir seinni, tí skeiðini ikki vóru búgvin.

Tíverri kemur hetta fyri, men tað er mín vón, at støðugir karmar og neyðugar royndir, sum núverandi samgonga mælir til, er skynsamasta loysnin, tí tøluni omanfyri vísa, at íløgurnar geva 50% avkast.

Jákup av Skarði

Ovastevna í Tórshavnar kommunu

Vikuskið 10.-12. august 2012 er aftur ovastevna í Nólsoy, og spennandi verður at frætta, í hvønn mun kommunvalið í ár verður tikið fram í setanarrøðuni - og í hvønn mun politikkarar fara at hitta veljararnar hesar dagar.

Nógvir fyrimunir hava verið av samanleggingini - og okkurt er eisini fyriskipað, ið Nólsoy sum einsamøll kommuna ikki hevði kunnað staðið fyri. Her hugsi eg serliga um kloakk-viðurskiptini, nýggju atløguna, fót bóltsvøllin og bátaplássini. Felags fyri hesi økini er, at Tjóðveldi eigur formanssessin í avvarandi nevndum!

Men tíanverri eru nógv gylt lyfti enn, har komið ikki er á mál: Vetrarfriðingin, bátadráttur, tyrlupallur, útstykking, eldrasambýlið og at broyta ætlanina at byggja svimjihyl, til heldur at verða ein stór fimleikahøll, ið kundi havt atknýttan mogleika til málningafram-sýning (t.d. av Steffan Danielsen). Vónandi verður gott úrslit í heyst, har fleiri umboð fyri Tjóðveldi eru í býráðnum og harvið tryggja, at hesi leysu lyfti eisini verða úti í verki. Okkurt av hesum málum krevur, at Tjóðveldi er so væl mannað, at vit eru í samgonguni.

Fyri mong er býráðsvalið ikki partapolitiskt, men tað er tó ein sannroynd, at innan mentunarøkið, skúlaøkið og í øllum fram-atlítandi visiónum er neyðugt at velja fólk á

Tjóðveldislistanum.

Harafturat vænti eg, at fyrimunur er fyri allan útjaðaran í Tórshavnar kommunu, um umboð úr útjaðaranum eru millum býráðslimirnar. Og fyrimunirnir fyri útjaðaran eru vinningar fyri kommununa. Litpalettin fyri Tórshavnar kommunu verður nógv litríkari og dragandi fyri nýggjar borgarar, um fokus verður sett á at styrkja og menna útjaðaran. Ætlanin við staðbundnu nevndunum var helst góð, men tað er sjón fyr søgn, at hesar nevndir ikki hava vald og í alt ov lítlan mun verða hoyrdar - hetta kann betrast um útjaðarin er politiskt umboðaður, og fundir við staðbundnu nevndirnar verða betri skipaðir og fastlagdir.

Stór tung mál - eisini innan mentunarøki - standa fyri framman. Verður hugsað um musikkskúlan og tjóðpall, so er hetta heilt víst millum nøkur lov-orð, ið tikin verða fram komandi tíðina. Ynski mítt er, at veljarin lýtur aftur á seinastu árin og leggur sær í geyma, hvør hevur sess á mentunarøkinum, og vísir Tjóðveldinum álit til komandi val.